

هیچ حدیثی به اندازه حدیث غدیر راوی و تواتر ندارد

محقق و نویسنده حوزه تاریخ گفت: حدیثی مهمتر است که راوی بیشتری داشته باشد و اصطلاحاً تواتر بیشتری داشته باشد. هیچ حدیثی به اندازه حدیث غدیر راوی و تواتر ندارد.

محقق و نویسنده حوزه تاریخ گفت: حدیثی مهمتر است که راوی بیشتری داشته باشد و اصطلاحاً تواتر بیشتری داشته باشد. هیچ حدیثی به اندازه حدیث غدیر راوی و تواتر ندارد.

به گزارش خبرگزاری مهر، «سایه روشن» ویژه برنامه فرهنگسرای اندیشه برای پرداخت به موضوعات اندیشه ای است که در مناسبت های مختلف برگزار می شود. جدیدترین قسمت از این برنامه به مناسبت عید غدیر با موضوع فرهنگ سیاسی مسلمانان صدر اسلام در نادیده گرفتن غدیر و برپایی توطئه سقیفه برگزار شد که البته به دلیل جلوگیری از شیوع ویروس کرونا به صورت زنده از طریق صفحه اینستاگرامی فرهنگسرای اندیشه پخش شد.

مهمان ویژه این قسمت از ویژه برنامه «سایه روشن»، محمدحسین رجبی دوانی از اساتید با سابقه و شناخته شده حوزه و دانشگاه بود. او که دارای تالیفات متعددی در زمینه تاریخ صدر اسلام است به بررسی واقعه غدیر خم و ابعاد ناگفته فراموشی این واقعه پس از رحلت پیامبر پرداخت.

وی در ابتدای این جلسه با اشاره به محل واقعه غدیر خم و دور بودن آن از مکه گفت: پیامبر مکرم اسلام در حج الوداع دعوتی عام از تمام قبایل و گروه ها کردند که در این حج شرکت کنند. ایشان می توانست خبر ولایت امیرالمومنین را در منا، روز عید قربان یا دیگر نقاط در مکه اعلام کند اما اعلام خبر ولایت در جایی به نام غدیر خم دلیل مهمی دارد و آن هم این است که هیچ کس نباید این خبر را خبری ساده و معمولی تلقی کند. اگر ایشان این موضوع را در مکه و در جریان حج اعلام می کردند مردم آن را به عنوان یک سفارش همانند دیگر توصیه های پیامبر اسلام تلقی می کردند و اهمیت چنین موضوع مهمی احساس نمی شد.

این استاد حوزه و دانشگاه با اشاره به شبهه اهالی سنت مبنی بر عبارت مولا به معنای مودت و دوستی گفت: می گویند که مولا به معنای دوست داشتن است؛ آیا منطقی است که پیامبر این همه جمعیت را جمع کند و فقط بگوید دوست حضرت علی علیه السلام باشید؟ آیا این موضوع را نمی توانست در همان مکه اعلام کند؟ پس صحبت از دوستی نیست و بحث نصب امیرالمومنین به ولایت و امامت است. علاوه بر این در روز غدیر و بعد از اعلام این خبر پیامبر با همه حاضران بیعت می گیرد که بیعت هم به معنای تعهد اخلاقی برای رهبری امت است.

چرا مهاجرین نمی خواستند حضرت علی به ولایت برسد؟

رجبى دوانى درخصوص نادیده گرفتن واقعه غدیر توسط مهاجرین گفت: دقت داشته باشید که مهاجرین کسانی بودند که از اهالی مکه بوده و سپس مسلمان شده بودند و به مدینه مهاجرت کردند. آنان به دو دلیل چشم دیدن حضرت علی را نداشتند؛ اولین دلیل این بود که حضرت علی در جنگ های بدر، احد و خندق شماری از آنان که مسلمان نمی شدند و کافر بودند را کشته بود و از این منظر برایشان سخت بود که امیرالمومنین به ولایت برسد. علاوه بر این، قبیله بزرگ قریش از طایفه های مختلفی تشکیل شده است که همگی با هم رقابت داشتند. طایفه بنی هاشم یکی از آنان بود که حضرت رسول در آن جا به پیامبری برگزیده شد. برایشان بسیار سنگین بود که جانشین پیامبر هم از بنی هاشم باشد. این موضوع هم دلیل دومی بر این است که بسیاری از مهاجرین نمی خواستند حضرت علی به ولایت و جانشینی پیامبر برسد.

وی تاکید کرد: پیامبر گرامی اسلام از همه این حساسیت ها باخبر بود و زمانی که آیه معروف «يَا أَيُّهَا الرَّسُولُ بَلِّغْ مَا أُنزِلَ إِلَيْكَ مِنْ رَبِّكَ وَإِنْ لَمْ تَفْعَلْ مَا بَلَّغْتَ رِسَالَتَهُ» به ایشان وحی شد، ایشان کمی تأمل کرد تا فضا را برای اعلام این خبر آماده کند. پس از آن ادامه آیه یعنی «وَاللَّهُ يَعْصِمُكَ مِنَ النَّاسِ إِنَّ اللَّهَ لَا يَهْدِي الْقَوْمَ الْكَافِرِينَ» نازل شد تا پیامبر بداند که خداوند او را از شر دشمنان در امان نگه می دارد.

او در بخش دیگری از صحبت های خود درخصوص فراموشی غدیر از سوی انصار گفت: وقتی پیکر پیامبر غسل داده می شد تا به خاک سپرده شود، شماری از اصحاب ایشان در جایی به نام سقیفه بنی ساعده جمع شدند و برخلاف

سفارش پیامبر موضوع خلافت را مطرح کردند. آنان چه کسانی بودند؟ انصار بودند؛ یعنی مردم مدینه که به پیامبر ایمان آورده بودند و خود را انصار نام نهادند. موضوع مهمی که وجود داشت این است که انصار برخلاف مهاجرین هرگز نسبت به امیرالمومنین بغض نداشتند و از دوستان ایشان به شمار می رفتند؛ با این حال سوالی که وجود دارد این است که چرا آنان ماجرای سقیفه را راه انداختند؟ در پاسخ به این سوال باید گفت که شهر مدینه از دو قبیله بسیار مهم به نام اوس و خزرج تشکیل شده است اما به دو دلیل که به نظرم رگه هایی از جاهلیت در آن وجود دارد به سقیفه تن دادند؛ دلیل اول این بود که از حساسیت های کینه های برخی از مهاجرین نسبت به حضرت امیر باخبر بودند و می دانستند که مهاجرین اجازه نخواهند داد که ایشان ولایت را به دست گیرد. موضوع دیگر این است که سفارشات پیامبر را به یاد می آوردند؛ پیامبر چندین مرتبه فرموده بودند که پس از من به انصار ظلم هایی می شود. آنان برایشان سوال بود که چه ظلمی به ما می شود؟ بنابراین احساس می کردند که حضرت علی برخلاف گفته پیامبر به مقام ولایت نمی رسد و احتمالاً مهاجرین کسی را از بین خود برای خلافت برمی گزینند.

راه اندازی سقیفه رگه هایی از جاهلیت را یادآوری کرد

وی اضافه کرد: برهمن اساس با خود گفتند حالا که فرار است حضرت علی به ولایت نرسد، باید جلسه ای در سقیفه برگزار کنیم تا خودمان قدرت را به دست گیریم تا مهاجرین به ما حکم رانی نکنند. در این موضوع مشخصاً رگه هایی از جاهلیت دیده می شود. اشتباه بزرگ آنان این بود که از سفارش پیامبر غافل شدند و به جای آنکه به امر پیامبر عمل کنند، با خود گفتند که حضرت علی (ع) کنار زده شده است و باید خودشان قدرت را به دست گیرند. آنان سعد بن عبادة انصاری را به خلافت برگزیدند غافل از اینکه مهاجرین عامل نفوذی در بینشان دارند و با زنده کردن دعوای قبیله ای اوس و خزرج ابوبکر را به عنوان خلیفه مسلمین اعلام می کنند.

رجبی دوانی با تاکید بر بی بصیرتی انصار گفت: مهاجرینی که در سقیفه ورود پیدا کردند و انصاری که آنان را یاری نمودند انگیزه های دنیایی، منفعت طلبی و قدرت طلبی داشتند اگرچه انصار در درجه اول با راه اندازی سقیفه بی بصیرتی کرد. می گفتند ما هم برای اسلام زحمت کشیده ایم و باید سهمی داشته باشیم. در حقیقت بی بصیرتی همراه با ترجیح منافع قومی و قبیله ای بر امر پیامبر (ص) باعث ایجاد این مشکل شد. دقت داشته باشید وقتی به ولایت خیانت شد فقط یک مشکل سیاسی پیش نیامد بلکه ارزش های اسلامی از بین رفت، برادری هایی که پیامبر ایجاد کرده بود از بین رفت، اخلاص از بین رفت و منافع دنیایی بر آخرت ترجیح داده شد. می توانم بگویم خیانت به ولایت مساوی با نابودی تمام ارزش های اسلامی شد.

وی با اشاره به اهمیت عملکرد نخبگان گفت: نخبگان کسانی اند که به دلیل پایگاه اجتماعی قوی که دارند مورد احترامند و به افکار عمومی خط می دهند. نکته مهم این است که اگر آنان در مسیر سعادت جامعه قدم بردارند آن جامعه به سمت رستگاری پیش می رود اما اگر در بین آنان انحرافی به وجود بیاید باعث ایجاد تردید در بین مردم شده و جامعه را به انحراف می کشانند. به نظرم سقیفه را نخبگان پدید آوردند و در روزی که انصار با سعد بن عبادة انتخاب شد مردم علیرغم اطلاع داشتن از غدیر با او بیعت کردند چرا که می دیدند بزرگان و نخبگان شان در صف بیعت هستند و گفتند حتما کار درستی است.

او در پایان با اشاره به حدیث غدیر گفت: دقت داشته باشید حدیثی مهمتر است که راوی بیشتری داشته باشد و اصطلاحاً تواتر بیشتری داشته باشد. هیچ حدیثی به اندازه حدیث غدیر راوی و تواتر ندارد. متأسفانه دشمنان امیرالمومنین این حدیث را تحریف کردند و حرف از دوست داشتن زدند. البته آیه ای که در آن روز نازل شد ماندگار شده است که خود سندی بر این ماجراست.